

TITUS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Apostol Paul ay Titus an oha an Hentil an namati. Hi Titus ja matalek ja maliya' an khun tomolong ay Apostol Paul. Initnud cha Paul ay Barnabas chin immajan cha ad Jerusalem an i ni'hapitan hachi papangulun chi namati. Ja enat na khu chin inalin Paul an tamuwana ad Korinto. Hijay imbilin Paul an mangamung han pihu an mitolong hachi namati ad Jerusalem. Ja hija khu chi nangeta'chokhan ay ni kalintikhan Paul an apostol hay hachi khun mummeha ad Korinto, ta mepfangngad hini maphod an punnomnoman cha ay hija. Nuntunud cha Paul ay Titus hi i cha nuntudtuchugwan ad Krete, ja tenaynan Paul hija ta etoloy na an manudtuchugwan hachi namati hichi.

Chin nangtula-an Paul ay tay an tula' ja hachi khun mummeha ad Krete ja napukhit chi ahaphapitan cha. Ti cho-or chi khun muntuchu hi achi umannung ja cho-or hana nepfahhaw chi pammati na. Ja ma-id khu chi hay napili hi mangpangpangulu hato namati ta gway mangtuchu ay ni umannung an mituchu. Hijaot un nuntula' hi Paul ay Titus ta ituchu na hay aton Titus an mangpanuh hato an problema.

Gwacha han tolo an importante an intula' Paul ay tay an tula'. Hini mahhun ja impa-innila na ay Titus hini maphod an atatakun chi mapili hi pangulun chi namati. Ti ay chuy an pfuglay ja gway khun mangtuchu hi nehahalla, ja khun cha aton chi napukhit. Hini me-aggwa ja intula' na hana nehamad an mitudtuchu an amin hana kalahin chi tataku, an amat hana lallakay, pfabpfakit ja hana ungunga an linala-e ja hana himpfut. Hini me-atlo ja intuchu na khu hini pi'takhuwan an unuchon chi namati.

1 ¹ Ha-in hi Paul an oha an pfaar Apo Jos ja apostol Hesu Kristo. Piniliya' an mangtudtuchu ay tay Ebanghelyo ta papfi-aho' hini pammatin hana tatakhun Apo Jos an pinili na. Hitay chi nannakhana' ay Apo Jos ta gway aton cha an mangannila ay tay umannung an tudtuchu ta

mi'takhu cha hi najusan. ² Hot annilaon cha an magwachaan cha hi pi'takhuwan an ma-id chi poggogna, ti hitay chi ingkarin Apo Jos chin agkhuy pay narmugwan tay lota ja achi munlahlah hija.

³ Ay ni enegpong Apo Jos an timpo ja impa-innila na hitay maphod an tukhun an impulung

na ay ha-in ja hija hitay khun u ekasaba, ti hitay chi inalin Apo Jos an nanakhu ay chita-o.

⁴ Tayya an muntula-a' ay he-a Titus, an impfilang u hi umannung an empfalay khapo hi i ta-o nun-oh-ohhaan hi pammati. Hi Jos Ama ja hi Kristo Hesus an nanakhu ay chita-o chi mangkhohkhohan ay he-a ja mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwam.

Hini tamun Titus ad Krete

⁵ Tenayna' he-a hina ad Krete ta etoloy mu an panuhon hana agkhuy mi pay pinanuh an pe'-at hana namati hina, ja ta unuchom chin inali' an ehaad mu khu hay mangpangpangulu hana namati hi apfuglapfuglay an gwachaan cha. ⁶ Hana ehaad mu an mangpangpangulu ja ma-id koma chi hay i cha apahigwan, ja un henohhay ahagwa cha ja angkhay. Ja hana khu empfapfalay cha ja namati cha, ja achi cha mapahiw khapo hi pangatan cha hana na-inlubungan an pun-an-anlaan, ja achi cha ngumangannu. ⁷ Hini khun mangpangpangulu hana namati ja mahapor an ma-id chi hay i na apahigwan ti hija hini nipulangan ni ipatamun Apo Jos. Hotti mahapor an na-umlong, ja achi mabmapfungot ja achi khun mapfutong, ja achi malilichi', ja pfu-un hay pela' chi mun-o-onan ay ni nomnom na. ⁸ Hay maphod ja mangiliyonay tatakhu, ja gway pamhod na an mangat hi maphod, ja pa-ennonganay

atona, magpong chi atona, ja nasantuwan ja manomnom.

⁹ Mahapor an khokhotana ja eta'chokhana hana nehamad an tudtuchu, ta papfi-ahona hini pammatin hana papadchung na an namati, ja ta apfakona hana pumahiw ay ni ituchu na.

¹⁰ Umannung an cho-or hana achi matukhun an khun munhaphapit hi ma-id chi poot na. Un cha allilagwon hana tatakhu, om-omod hachi Hudju an mangali hi mahapor an mumpakugit an amin chi namati, anong un hana pfu-un Hudju.

¹¹ Mahapor an epagwam hay hato, ti un cha allilagwon hana cho-or an pamilya khapo hana nehahalla an khun cha itudtuchu, ja un cha khun pumpihpihuwan chicha.

¹² Gwacha chin padchung cha an eKrete an manomnom an takhu, ja hijay nangali hi, "Hay hato eKrete ja un cha munlahlah, ja hini ugali cha ja hihiya hana atap an animar. Nun-ahachot cha an muntamu muti nahopo cha an mangan." ¹³ Hitay an inalin tay an eKrete ja umannung. Hotti tikham ta pun-ihingar mu chicha ja intuchugwam chicha ta gway aton hana pammati cha an mepognad hay hana nehamad an tudtuchu. ¹⁴ Allom ta achi cha chodchonglon hana ma-id chi poot na an hudhud chi Hudju ja hana in-urchin chi tatakhu an nan-ug ay ni umannung an tudtuchu.

¹⁵ Hana maphod chi nomnom cha, ja an amin hana enephod

Apo Jos ja maphod ay chicha. Muti hana tatakhu an napfahulan an achi mamati ay Apo Jos, ja ma-id anila cha hi hay maphod. Hotti cho-or hana paniyaw ay chicha, ti un nalukhit hini gwa ay ni nomnom cha ja napa'-i hini konsensia cha. ¹⁶ Allon cha hi anila cha hi Apo Jos muti agkhuy cha, ti matikhaw ay ni khun cha aton an un cha umipahingar ja ngumangannu, ja ma-id oh-ohhah anila cha an mangat hi maphod.

Hana maphod an itudtuchun Titus

2 ¹ He-a ayya Titus, ja tikham ta ituchum hana me'-annolot ay ni umannung an tudtuchu. ² Tukhunom hana lallakay ta pa-ennongan cha ja ne'-ep-ephod cha hini pe'-at cha, ta un cha pe'hemad hini pammati ja pamhod cha, ja edpor chay likhat. ³ Ja amat khu hetoy itukhun mu hana pfabpfakit, ta mi'takhu cha an me'-annolot ay ni penhod Apo Jos. Mahapor an achi cha munhaphapit hi apukhitan chi hay ibpfa cha, ja achi cha khun mapfutong. Un chaot ituchu hana maphod an podpodhon Apo Jos ⁴ ta matukhun hana ungunga an pfinapfai ay ni aton an mangpatikhaw hi pamhod cha hana enah-ahagwaan ja empfapfalay cha. ⁵ Ja mahapor an pa-ennongan cha ja magpong chi ugali cha, ja ipanuh chay pfalay cha. Ma-uloy cha ja na'na-unnud hana enah-ahagwaan cha, ta ma-id

chumalat hi pamahigwan cha ay ni Hapit Apo Jos an inunud cha. ⁶ Pi'tukhun mu hana ungunga an linala-e ta pa-ennongan cha hini pe'-at cha.

⁷ Hotti he-a ja ep-ephod mu an amin chi hay pe'-at mu ta hijay tuntunchon hana i-ibpfam an tatakhu. Nu muntudtuchu a ja ipatikhaw mu an nehamad ja napfalor hini atom an muntuchu. ⁸ Tikham khu ta an amin hini ituchum ja umannung an achi mapahiw. Nu amat hetoy aton hot pfuma-in hana pumapa'-i ay chita-o ti ma-id chi hay allon cha hi hay impukhit ta-o.

⁹ Ituchugwam hana himpfut an namati ta na'na-unnud cha hi hay allon chi apo cha, ja enep-ephod cha an munserbi. Achi cha hallengpfat ¹⁰ ja achi cha elepfahan hana apo cha, ta un cha gwot ipatikhaw an mapagtarkan cha ja magpong an amin hini pe'-at cha, ta annilaon ni apo cha an nehamad hini nitudtuchu ay chicha an oma'-atan Apo Jos an nanakhu ay chita-o.

¹¹ Ti impa-innilan Apo Jos an amin hi tatakhu hini khohkhoh na ta gway aton cha an mi'takhu. ¹² Ti hitay an khohkhoh Apo Jos ay chita-o ja hijay pun-achalan ta-o an mahapor an taynan ta-o an amin hana achi me'-annolot ay ni podhon Apo Jos ja chu'khon ta-o hana napukhit an podpodhon chi achor. Mahapor an khun ta-o ono'nongon chi pe'-at, ja magpong ja najusan hini aton ta-o an mi'takhu ad

ugwani an a-adchaan ta-o ay tay lota, ¹³ an panpanochan ay ni arkhaw an pumpfangngachan Hesu Kristo an mamahhod, hija an madayaw an Jos an nanakhu ay chita-o. ¹⁴ Inapfulut nay natajana ta mipfu-aan ta-o hay hana pfahor ta-o ja ta ulahana an amin chi napukhit ay tay pi'takhuwan ta-o. Enat na hitay ta pumpfalinon chita-o hi tatakhu na an mangpipitti-an an mangat hi maphod.

¹⁵ Hay hato an nun-ali' ja ituchum. Achi a mun-okhon ta tukhunom hana namati, ja inhingar muy mangat hi napukhit, ti hi Apo Jos chi nanghaad ay he-a. Hotti tikham ta achi cha ngongohmolon hana allom.

Hana maphod an unuchon chi namati

3 ¹ Epanomnom mu hana namati hina an mahapor an unuchon cha hana papangulu ja hana a-ap-apo ay tay khupferno. Ja ituchum ta mehahagkhana cha an mangat hi maphod.

² Allom ta achi cha pumahiwa ja mi'hahannu, ta un cha ma-uloy ja maphod chi ipatikhaw cha an amin hi tatakhu. ³ Ti chin hopapna ja un ta-o natottot, ja ngumangannu, ja na-allilaw. Pfinalud chita-o hana cho-or an napukhit an podpodhon chi achor. Chin oma'-atan ni ni'takhuwan ta-o ja un ta-o mabmapfohhor ja na-amhan. Cho-or chi achi mamhod ay chita-o ja cho-or khu chi achi

ta-o podhon. ⁴ Muti nachakngan chin timpo an hi Apo Jos an nanakhu ay chita-o ja impa-innila na hini khohkhoh ja pamhod na. ⁵ Tinakhu chita-o khapo hi khohkhoh na an pfu-un hay magpong an enat ta-o. Tinakhu chita-o chin nangulahana hana pfahor ta-o, ja inchatan chita-o hi pfakhu an pi'takhuwan an narpu ay ni Espiritu Santo. ⁶ Ja agkhuy in-ik-ikot Apo Jos an nangchat ay ni Espiritu Santo khapo ay Hesu Kristo an nanakhu ay chita-o. ⁷ Ja khapo ay ni khohkhoh na ja mipfilang ta-o hi magpong hi pannig Apo Jos, ja michatan ta-o hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna an hija hini pfanoh an hahadchon ta-o.

⁸ Nehamad hato an mitudtuchu. Hotti hay podho' hi atom ja pa'pa-allom ta hana munhochor ay Apo Jos ja pi'hahalichit cha an mangat hi maphod. Hay hato an tukhun ja napfalar ja aphochan an amin hi tatakhu. ⁹ Chu'khom hana ma-id chi poot na an punhohongngilan, ja pun-umanan cha hana i cha narpugwan ja punhohongngilan khapo hi urchin Moses. Ma-id herpfin hato ti ma-id itolong na.

¹⁰ Nu gway takhu hi chumalat hi punchichinnu'-ukhan chi namati, ja tukhunom hija hi mumpenghan, achi ayya ja mumpiggwa ta una ayya ilukhangeh, ja achim pi-idchumon ta un ikhad hija.

¹¹ Ja anilam an hini amat hina ja nepfahhaw chi nomnom na.

Anila na an pfahor hini khuna aton ja una tugwali khurkhulaton.

**Hana me-ang-angonoh an intula'
Paul ay Timoti**

12 Nu omatam ayya hi Artemas, ja pfu-un ayya ja hi Tikikus, an honakho' an umali hina an mepallog ay he-a, ja empacheh mu adni' an umali ta munchittum ta ad Nikopolis. Ti inhumang u an umuy hichi ad ugwani an ahitungnin. 13 Atom chi mapfalin mu an tomolong ay nuy abugado an hi Zenas, ja hi Apolos, ta etoloy cha an umuy ay

ni omajan cha. Tikham ta magwacha an amin chi mahapor cha. 14 Tuchugwam hana i-ibpfa ta-o an namati hina an mangat hi maphod ta tomolong cha hana munhapor hi tolong ta matikhaw an gway piherpfiyan ni pammati cha.

15 Omod a anu hina an allon an amin hato nun-ibpfa' heto. Pakumustaam khu hana i-ibpfa ta-o hi pammati hina an manghihi-ar ay chita-o.

Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.